

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Posudek vedoucí práce

Autor práce: Lucie Maršíková

Název práce: Intervence v oblasti destigmatizace duševních poruch

Autor posudku: Pavla Malvotová

Návrh klasifikace práce: *velmi dobře*

Základní charakteristika práce.

Přehledová práce středního rozsahu je zaměřena na v české společnosti velice potřebné a aktuální téma destigmatizace lidí trpících psychickým onemocněním. Konkrétním cílem je zmapování programů destigmatizace a zhodnocení jejich účinnosti. Zvláštní pozornost přitom autorka věnuje programům cílícím na děti, tzv. osoby blízké a zdravotníky. Práce sestává ze dvou hlavních částí. Nejprve se autorka věnuje vymezení destigmatizace včetně jejích aktérů a základního přehledu programů v ČR, které doplňuje stručným přehledem relevantních teorií. Navazuje popisem metody své analýzy a detailním popisem programů a jejich efektivity, jak ji zjistila z existujících evaluací. Na závěr uvádí svá zjištění do kontextu, diskutuje slibné cesty pro další vývoj programů a zamýšlí se nad limity práce.

KONCEPČNÍ STRÁNKA PRÁCE

Má práce jasně formulovaný záměr, cíl, výzkumnou otázku a odpovídají jim závěry?

Ano.

Má práce adekvátně stanovenou a jasně vyloženou metodu a postup řešení?

Spíše ano (určitou nejasnost vnáší doplnění přehledu českých studií o zahraniční – v analýze a interpretaci není jasně odděleno).

Jsou jednotlivé části práce (zejm. teoretická a empirická) vyvážené a vhodně propojené, vytváří text konzistentní celek?

Ano.

Jsou argumentace a text práce a vystavěny logicky, jasně, srozumitelně? Má práce přehlednou strukturu?

Základní struktura (viz obsah) je přehledná a logická, horší je strukturování v rámci kapitol a odstavců (často se míchají různé myšlenky v jednom odstavci), nicméně oceňuji uvádění čtenáře do kapitoly a snahu o propojování mezi kapitolami. Doporučila bych ještě podobně doplnit i stručná shrnutí na závěr kapitol. Zároveň upozorňuji na zbytečné opakování stejných informací na více místech (například informace o aktérech jsou i v sekci analytické).

OBSAH PRÁCE

Hodnocení kvality teoretické části práce (relevance k tématu a záměru práce, šíře a hloubka, vhled autora do problematiky, samostatnost, originalita zpracování,...).

Teoretickou část hodnotím jako průměrně zpracovanou, autorka nejde příliš do hloubky a některé informace nejsou dostatečně vysvětleny (z pěti uvedených principů tzv. jazyka zotavení vysvětlen jen jeden), případně vysvětleny nepřítis srozumitelně či některé popsané teorie prakticky nejsou autorkou vztaženy k tématu práce (teorie skupinové kategorizace a tří typů generalizace dle Pettigrew). Některé výroky či celé odstavce hodnotím jako příliš obecné, nijak nedoložené (například o stigmatizaci v médiích, s. 6 dole). Celkově bych autorce doporučila více komentovat, propojovat uvedené informace a vztahovat k cíli práce. Na druhou stranu oceňuji podrobné uvedení do stavu v českém prostředí a vyzdvižení významu tématu v českém prostředí, který je doložen daty z českých výzkumů.

Dílčí komentáře:

- autorka na s. 2 definuje destigmatizaci vlastními slovy, jako „proces odstraňování stigmatu, tedy nežádoucího rysu osobnosti, který může být okolím odmítán“, možná jde jen o formulační neobratnost
- nerozumím uvedenému vysvětlení pro asociaci stigmatizace s věkem na s. 8 uprostřed („Z hlediska věku se může jednat o častější spojování duševních onemocnění s mladými.“)

Hodnocení kvality empirické části práce (adekvátnost použitých metod a postupů vzhledem k cíli práce, správnost aplikace metod a postupů, prezentace a interpretace výsledků,...).

Empirickou část hodnotím jako průměrně zpracovanou. Použité metody jsou vzhledem k cíli práce adekvátní a správně aplikované. Oceňuji zařazení popisu metodiky analyzovaných evaluací programů, je ale škoda, že obsah této části se už dále do analýzy nepropisuje. Problém vidím v prezentaci výsledků. Doporučila bych více komentovat výsledky evaluací, také více zasazovat do kontextu, ujednotit strukturu podkapitol a doplnit vždy krátké shrnutí na závěr podkapitol 2.2.1 až 2.2.4. Zcela jsem se ztrácela například na straně 34 u popisu programů Mental Health First Aid (na místě jsem dle názvu podkapitoly očekávala hodnocení efektivity destigmatizačního programu pro osoby blízké, ovšem tento program to zřejmě není, navíc se ve dvou odstavcích opakují podobné informace jen v mírně jiném znění). Podle mého názoru není vhodné mezi programy pro osoby blízké řadit i programy pro veřejnost či pro pedagogy (viz například tabulka 4).

Hodnocení diskuse a závěrů práce (soulad interpretací a závěrů s výsledky empirických analýz, provedení diskuse závěrů, snaha o vysvětlení závěrů a jejich argumentace, zodpovězení výzkumných otázek, naplnění cílů práce).

Interpretace, diskuzi a závěr práce hodnotím jako relativně nejzdařilejší. V kapitole 2.3 Interpretace výsledků a doporučení autorka dobře propojuje zjištění s teoriemi zmíněnými v první části práce. Na druhou stranu se zde objevuje informace, která mohla padnout už mnohem dříve (vysvětlení dalšího z principů tzv. jazyka zotavení), dále se v části interpretace objevují výsledky, které v části předchozí analyzovány nebyly (často preferované výrazy v programech, vyjádření k jejich sloganům).

Kapitola Diskuze je povedená a poměrně obsáhlá (5 stran). Autorka dokáže vystihnout podstatné momenty analýzy. Přitom se nevztahuje pouze k samotné výzkumné otázce, ale i obecně k otázce možností destigmatizace duševních onemocnění v Česku.

Dílčí komentář:

- diskuze limitů práce je uvedena až v závěru, měla být uvedena už v diskuzi

Hodnocení naplnění kritérií odborného textu (rozsah práce (BP 72-126 tis. znaků, DP 108-162 tis. znaků) citační normy, odkazy, popis datových zdrojů, jasnost odlišení myšlenek autora od převzatých, seznam literatury atd.)

Kritéria odborného textu jsou spíše naplněna, rozsahem se práce nijak nevymyká, citační norma je v základu dodržena, i když se objevují drobné nedostatky (například nejednotné uvádění jmen autorů v textu), větší pozornost mohla být věnována závěrečnému seznamu literatury (neuveďeno, že jde o online zdroj, o diplomovou práci, nejednotně kurzíva, ISBN, datum získání online zdroje, chybí údaje o čísle časopisu) a také pečlivějšímu oddělení vlastních myšlenek od převzatých.

Dílčí komentáře:

- nenašla jsem v textu Chandler (1982)
- nenašla jsem v seznamu Corrigan a Rao (2012) citované v textu

Hodnocení vhodnosti a úplnosti využití informačních zdrojů (literární prameny, databáze, zahraniční literatura, datové zdroje,...)

Zvolené informační zdroje dostatečně pokrývají téma práce (celkem autorka čerpala z 60 českých a anglicky psaných zdrojů). Ráda bych vyzdvihla zařazení poměrně recentní literatury (téměř polovina zdrojů byla publikována v posledních pěti letech) a meta-analýz.

Hodnocení jazykové, stylistické a grafické úrovně práce (grafická úprava, členění textu, označení příloh, zpracování tabulek, grafů, schémat atp.)

Jazyková a stylistická úroveň práce je na nižší úrovni (objevují se formulační neobratnosti). Z toho důvodu se text hůře čte. Pozitivem je zanedbatelná míra překlepů i gramatických chyb.

Dílčí komentáře:

- nesedí číslování třetího grafu v pořadí (s. 15)
- graf 2 by zasloužil přesnější název, bez pročtení textu není jasné, co zobrazuje
- diskuze měla být ještě číslována

Další poznámky

Kladně hodnotím proaktivní přístup autorky, kdy několikrát kontaktovala české organizace zapojené v destigmatizačním úsilí a snažila se získat i neveřejné evaluační materiály.

Celkové hodnocení práce

Celkově se jedná o průměrně zpracovanou práci, která nemá vyloženě zásadní nedostatky, nicméně mohla být z různých hledisek (viz výše) lépe dotažena, aby byla jednak pro čtenáře stravitelnější, ale hlavně vytěžila více z nashromážděných informací. Navrhuji hodnocení velmi dobře za předpokladu kvalitní obhajoby práce.

Otázky a náměty k obhajobě

- 1) Jsou z citovaných výzkumů známy nějaké ideální parametry kontaktu s osobou s duševním onemocněním?
- 2) Jak konkrétně by šlo využít poznatků teorie sociální kategorizace pro odbourávání stigmatu?

Datum: 5. 6. 2023

Podpis: